

"Bu, xalq sənəti irsimizin tanıtılması deməkdir"

"Kəlağayının müxtəlif rəngləri, ornamentləri, çalarları özündə tariximizi, mədəniyyətimizi əks etdirir"

Noyabrın 26-da UNESCO-nun qeyri-maddi mədəni irs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin Parisdə keçirilən 9-cu illik sessiyası zamanı Azərbaycan mədəniyyəti, tarixi və xalq sənəti irsi üçün əlamətdar olan hadisə baş verdi. Sessiyanın iclasında Azərbaycan kəlağayı sənəti UNESCO-nun qeyri-maddi mədəni irs üzrə representativ siyahısına daxil edildi. Zəngin mədəni mirasımızın daha bir nümunəsinin dünyada tanınması və beşəriyyət xəzinəsinə salınması ilə bağlı tanınmış etnoqraf alimlər, mütəxəssislər ürək sözlərini qəzetimizlə bölüşdülər.

Tarix elmləri doktoru, professor, AMEA-nın həqiqi üzvü Teymur Bünyadov:

- İlk növbədə bütün Azərbaycanı təbrik edərək bütün bu işdə əməyi olan şəxslərə, ilk növbədə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkür edirəm. Azərbaycanda qadın həmişə uca sayılıb. Xanımlarımızın baş örpəyi həmişə namus və ismət rəmzi olub. Baş örtüyü, kəlağayı nəsil-dən-nəslə ötürülərək əmanət edilib. Şəkiddə, ismayılıda toxunan kəlağayların üzərindəki naxışların özü də qadınlığın bir simvoludur. Kəlağayının müxtəlif rəngləri, ornamentləri, çalarları özündə tariximizi, mədəniyyətimizi əks etdirir. Ona görə də kəlağayının UNESCO-nun qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilməsi Azərbaycanın, xalq sənəti irsimizin tanıtılması deməkdir, Azərbaycan qadınının tanıtılması deməkdir. Qoy dünya bilsin ki, kəlağayı qadına nəyə görə lazımdır və bu tək-cə bəzək əşyası deyil. Bu hadisə ilə biz bir daha ölkəmizin qeyri-maddi mədəni irsini dünyaya tanıtmış olduq.

AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun elmi işçisi Solmaz Məhərrəmov:

- Bu xəbər bizlər üçün çox sevindirici oldu. Dəyərlərimizə verilən qiymətdir. Bizim kəlağayılar bu gün dünyada məşhurdur və öz unikalığı ilə seçilir. Azərbaycan kəlağayı sənətinin UNESCO-nun siyahısına daxil edilməsi mədəniyyətimiz üçün böyük töh-

fədir. Mənim vaxtilə "Mədəniyyət" qəzetində Basqal kəlağaylarından bəhs edən yazım dərc edilmişdi. Bir daha bildirmək istərdim ki, 1862-ci ildə Azərbaycan ilk dəfə Londonda keçirilən dünya sərgisində iştirak edib, həmin sərgidə basqallı Nəsir Abdüləziz oğlunun toxuduğu kəlağayı və qanovuz parça gümüş medal və diplomla mükafatlandırılıb. Bu gün Basqalda kəlağayı sexi fəaliyyət göstərir. Basqal kəlağayları indi də məşhurdur və xarici ölkələrə ixrac olunur. İnanıram ki, bu hadisədən sonra kəlağayının şöhrəti daha da artacaq.

Tarix elmləri doktoru, professor Təvəkkül Səlimov:

- UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin səyi nəticəsində hazırlanan bu layihənin təsdiq edilməsi Azərbaycan üçün çox vacib və önəmli hadisədir. Bundan əvvəl muğam ifaçılıq sənətimiz, Azərbaycan xalça sənəti, aşıq sənəti, tar ifaçılığı, Novruz Bayramı, çövkən atüstü oyun ənənəsi UNESCO-nun siyahısına daxil edilmişdi. Bu da Azərbaycanla UNESCO arasında qurulan əsaslı əlaqələrin nəticəsidir. Bütün bunlar milli dəyərlərimizin dünyada tanıtılması, adətlərimizin, mədəni irsimizin qorunaraq, beynəlxalq səviyyədə təbliğ edilməsi deməkdir. Əcdadlarımızın yaratdıqları xalq sənətkarlığı nümunələrindən olan və qadınlarımızın əsrlərlə qoruyaraq bu günümüzdə qədr gətirdikləri kəlağayı müasir dövrdə də öz dəyərini qoruyub saxlayıb. Qadınlarımızın ismət, cah-calal simvolu sayılan kəlağayılar gəlin gedən qızlar üçün ən yaxşı hədiyyə olub həmişə. Bir daha bütün xalqımızı təbrik edirəm.